

Έφτασε κάποτε ο Ηρακλής στα πέρατα της γης, εκεί όπου ο Άτλαντας κρατούσε στους ώμους του τις κολόνες του ουρανού, καταδικασμένος από τον Δία. Ο Άτλαντας τον ρώτησε για ποιο λόγο είχε φτάσει ως εκεί και ο ημίθεος του εξήγησε. Κι ακολουθώντας τη συμβουλή του Προμηθέα, του ζήτησε να πάει εκείνος και να του τα φέρει. Ο Άτλαντας δέχτηκε. Έπρεπε όμως, όσο ο γιος του Ιαπετού θα έλειπε στον κήπο με τα χρυσά μήλα, κάποιος άλλος να κρατά τις κολόνες του ουρανού. Κι αυτός ο άλλος ήταν ο Ηρακλής. Ο Άτλαντας πρόθυμα του τις έδωσε, έχοντας στο νου του να μην τις ξαναπάρει πίσω και να απαλλαγεί έτσι από το αιώνιο μαρτύριο. Πήγε στον κήπο, έκοψε τρία χρυσά μήλα, επέστρεψε και ανακοίνωσε στον Ηρακλή πως αποφάσισε να τα πάει ο ίδιος στον Ευρυσθέα. Ο Ηρακλής συμφώνησε. Παρακάλεσε όμως τον Άτλαντα να τον βοηθήσει να βάλει στο κεφάλι του ένα μαξιλαράκι, να μην τον κόβουν οι κολόνες. Ο Άτλαντας έπιασε τις κολόνες και τις ανασήκωσε, κάνοντας χώρο να τοποθετήσει ο Ηρακλής το μαξιλαράκι του. Έμεινε να τις κρατά. Ο ημίθεος του ξέφυγε, πήρε τα μήλα, τον χαιρέτησε κι αναχώρησε.

Κάποιοι λένε ότι ο Άτλαντας προσφέρθηκε να πάει αυτός να κόψει τα χρυσά μήλα, επειδή χρωστούσε χάρη στον Ηρακλή. Κι αυτό γιατί, όταν ο ήρωας πήγαινε να τον βρει, συνάντησε στον δρόμο του τους ληστές του βασιλιά Βούσιρη. Κρατούσαν αιχμάλωτες κάποιες κοπέλες που ο Βούσιρης είχε στείλει να αρπάξουν. Ο Ηρακλής έμαθε πως οι αιχμάλωτες ήταν οι Εσπερίδες, οι κόρες του Άτλαντα. Σκότωσε τους ληστές, ελευθέρωσε τα κορίτσια και τα πήρε μαζί του ως την χώρα του Άτλαντα.

Ο Απολλόδωρος δέχεται ότι ο Άτλαντας πήγε κι έκοψε τα χρυσά μήλα αλλά παραδίδει και την εκδοχή ότι απλά έδειξε στον Ηρακλή τον δρόμο. Ο ήρωας έφτασε στον κήπο, σκότωσε τον Λάδωνα, το φίδι ή δράκο με τα εκατό κεφάλια, ή απλά τον κοίμισε καθώς αυτός ήταν αθάνατος και πήρε τα μήλα. Κατ' άλλη εκδοχή, τον βοήθησαν οι Εσπερίδες και αυτές είναι που κοίμισαν τον Λάδωνα. Υπάρχει όμως και μια άλλη που θέλει τις Εσπερίδες να κλαίνε τον από τον Ηρακλή σκοτωμένο Λάδωνα. Ο Δίας τις μεταμόρφωσε στα δέντρα λεύκα, φτελιά, ιτιά, ενώ τον Λάδωνα τον έκανε αστέρι.

Ό,τι κι αν έγινε στην τελική φάση του άθλου, ο Ηρακλής, με τα μήλα στην κατοχή του, γύρισε στις Μυκήνες. Τα έδωσε στον Ευρυσθέα κι αυτός του τα χάρισε. Ο Ηρακλής τα αφιέρωσε στην θεά Αθηνά. Εκείνη τα ξανάβαλε πίσω στη θέση τους.

(τελευταία επεξεργασία, 31 Αυγούστου 2021)